

DB-connect

Signaleringslijst volwassenen

Signalen die kunnen wijzen op een beperking in horen én zien (doofblindheid) ².

Ouder worden gaat vaak gepaard met minder horen én zien. Door dit al vroegtijdig te onderkennen zijn er diverse opties om hier zo weinig mogelijk belemmeringen van te ervaren in het dagelijks leven.

Deze signaleringslijst is bedoeld om een algemene indruk te krijgen van het horen én zien bij mensen van 55 jaar en ouder. De signaleringslijst is ontwikkeld voor begeleiders, zorgmedewerkers en/of andere professionals die vragen hebben over het horen én zien van mensen uit hun omgeving.

De lijst bestaat uit drie delen en wordt ingevuld door iemand die de oudere persoon goed kent. U vult de lijst in door de hokjes aan te vinken die overeenkomen met uw observatie en ervaring. Het is van belang dat u de hele lijst doorneemt. Als u één of meer hokjes heeft aangevinkt, kán het zijn dat er problemen zijn in zien, horen of een combinatie hiervan.

Zien¹

Herkent u bij de persoon één of meerdere van onderstaande kenmerken:

	Vraag	Ja	Nee	N.V.T
1.	Hij/zij herkent u niet meteen, als u onverwacht aan komt lopen of de kamer binnenkomt. Bijvoorbeeld: hij/zij heeft moeite het gezicht van iemand te herkennen als die persoon zich aan de andere kant van de kamer bevindt			
2.	Hij/zij heeft moeite om de krant te lezen of televisie te kijken. Bijvoorbeeld: dichtbij het scherm willen zitten.			
3.	Hij/zij heeft hulp nodig om spullen terug te vinden als die niet op de bekende, vertrouwde plek blijken te liggen.			
4.	Hij/zij heeft moeite te weten hoe laat het is, omdat hij/zij de wijzers van de klok of van zijn/haar horloge niet kan zien.			
5.	Hij/zij gaat liever niet zonder begeleiding naar buiten of naar een plek waar hij/zij de omgeving niet kent (binnen of buiten). Als u er zeker van bent dat de loopproblemen alleen door lichamelijke beperkingen worden veroorzaakt, dan het vakje open laten.			
6.	Hij/zij klaagt erover dat zijn/haar gezichtsvermogen achteruit gaat.			
7.	Hij/zij beschikt over één of meerdere technische hulpmiddelen die kunnen helpen bij slechthoortheid. Bijvoorbeeld: een leesloep, een vergrotingsscherm voor het tv-scherm, een horloge met grote letters of braille, blindenstok. Vakje open laten indien de persoon enkel een bril draagt.			

Maar denk bijvoorbeeld ook eens aan: Is bekend hoe oud de bril is en wanneer er voor het laatst een bezoek aan een opticien of oogarts is geweest? Is er sprake van dubbelzien, vlekken zien of lichtflitsen en bewegende vliegjes? Zijn de lijnen in de badkamer bijvoorbeeld krom. Spreekt men van gevoeligheid voor licht in de ogen? Zijn er problemen als het schemerig begint te worden? **Geeft iemand een bevestigend antwoord op deze vragen noteer deze dan ook onderaan deze lijst.**

Wanneer één of meer van de grijze vakken aangekruist zijn, is het raadzaam om met uw cliënt te bespreken wat hij/zij zou kunnen doen:

- Maak een afspraak bij de huisarts of de opticien.
- Is er meer aan de hand vraag dan via de huisarts een verwijzing voor de oogarts.
- Oogarts doet onderzoek naar de aard van de klachten en zal indien nodig voor een verwijzing zorgen naar een organisatie gericht op visuele problemen, zoals Bartiméus en Visio.

Horen¹

Herkent u bij de persoon één of meerdere van onderstaande kenmerken:

	Vraag	Ja	Nee	N.v.t.
1.	Hij/zij hoort u niet als u aanbelt of op de deur klopt			
2.	U moet met luide stem, extra duidelijk en/of langzaam spreken, anders kan hij/zij u moeilijk verstaan (ondanks dat het stil is om u heen).			
3.	Hij/zij heeft moeite om u te verstaan, als er in de omgeving lawaai gemaakt wordt. Bijvoorbeeld als er geluid van een televisie, stofzuiger, verkeer etc. is.			
4.	Hij/zij heeft moeite om een gesprek te volgen wanneer er verschillende mensen aanwezig zijn.			
5.	Hij/zij heeft moeite om te verstaan wat er gezegd wordt op de televisie of radio. Bijvoorbeeld: hij/zij zit dichtbij de luidsprekers of heeft het geluid erg hard staan.			
6.	Hij/zij klaagt over problemen met horen.			
7.	Hij/zij beschikt over één of meerdere technische hulpmiddelen die kunnen helpen bij slechthorendheid. Bijvoorbeeld: een hoorapparaat, ringleiding, een tril- of lichtstelsel dat verbonden is met de deurbel, telefoon of wekker.			

Maar denk bijvoorbeeld ook eens aan: Bestaat het idee dat de persoon een gesprek niet meer kan volgen, of niet kan volgen wat de kinderen zeggen en is een telefoontje een flinke uitdaging? Is er sprake van vermoeidheid na verjaardagen door alle geluiden en gesprekken? **Geeft iemand een bevestigend antwoord op deze vragen noteer deze dan ook onderaan deze lijst.**

Wanneer één of meer van de grijze vakken aangekruist zijn, is het raadzaam om met uw cliënt te bespreken wat hij/zij zou kunnen doen:

- Maak een afspraak bij de huisarts voor het verwijderen van een oorprop of een verwijsbrief naar de KNO-arts.
- Maak een afspraak bij de audicien voor een test als iemand nog geen hoortoestellen heeft.
- Maak een afspraak bij de audicien voor een controle als iemand een hoortoestel heeft en niet goed hoort. NB: een hoortoestel gaat gemiddeld 5 jaar mee.

Hoe nu verder?

Als blijkt na het invullen van de bovenstaande lijsten over horen én zien dat in beide lijsten grijze vakken zijn aangekruist dan raden wij aan ook onderstaande lijst over de combinatie van horen én zien in te vullen. Er kan sprake zijn van dubbel zintuiglijke problematiek waarbij specialistische hulp ingeschakeld moet worden. Hiervoor kunt u contact opnemen met DB-connect, landelijk informatiepunt voor beperking in horen én zien (doofblindheid).

Horen en Zien¹

	Vraag	Ja	Nee	N.v.t.
1.	Hij/zij is vaak in zichzelf gekeerd.			
2.	Hij/zij voelt zich in gezelschap er niet bij horen.			
3.	Hij/zij mijdt sociale activiteiten waar meerdere mensen samen komen; of wil deze activiteiten liever mijden.			
4.	Hij/zij heeft moeite met het herkennen van bekende mensen; of heeft angst dat dit gebeurt.			
5.	Hij/zij schrikt van aanraking.			
6.	Hij/zij heeft moeite met het vinden van spullen in de eigen woning of omgeving.			
7.	Hij/ zij is in staat om te lopen, maar neemt opvallend weinig initiatief om de ruimte in te gaan.			
8.	Hij/zij heeft moeite met overgangen van de ene situatie naar de andere situatie.			
9.	Er is sprake van een toename of het ontstaan van gedragsproblemen. Bijvoorbeeld agressie naar de omgeving.			
10.	Er is sprake van een toename of het ontstaan van angst. Bijvoorbeeld: traplopen, onbekende situaties, faalangst, onzekerheid, veel vragen om bevestiging, bepaalde activiteiten niet meer uit willen oefenen.			

Zijn er in deze lijst zaken aangekruist dan gelden alle bovengenoemde adviezen. Realiseer u goed dat bij een probleem in zowel het horen als het zien dat uw cliënt minder mogelijkheden heeft om voor deze zintuigen te compenseren.

Een dubbele zintuiglijke beperking vraagt om een specifiek en passend zorgaanbod. Als er bij uw cliënt sprake is van een beperking in horen én zien is het belangrijk om gespecialiseerde hulp te zoeken. Medewerkers van DB-connect kunnen u uitleggen hoe u dat kunt doen.

DB-connect

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met DB-connect. DB-connect is hét landelijke informatiepunt voor vragen over beperkt zijn in horen én zien (doofblindheid). DB-connect is een samenwerkingsverband tussen Bartiméus, GGMD, Kalorama, Kentalis en Visio. Het is niet altijd duidelijk wie welke zorg biedt en waar u het beste terecht kan met vragen. Maar het informatiepunt van DB-connect helpt u daarbij.

Het informatiepunt wordt bemand door contactpersonen. Dat zijn deskundigen op het gebied van een beperking in horen én zien.

Zij werken bij de samenwerkingspartners en/of zijn ervaringsdeskundig.

Elke werkdag tussen 10.00 uur en 12.00 uur beantwoorden zij vragen op het gebied van beperkingen in horen én zien, maar ook over gespecialiseerde zorg- en dienstverlening, onderwijs en werk. Indien nodig, kunnen zij u in contact brengen met passende zorg.

DB-connect

085-065 45 60 (tussen 10.00 en 12.00 uur)

contact@db-connect.info

¹ Bron: Roets-Merken LM, Zuidema SU, et al, Screening for hearing, visual and dual sensory impairment in older adults using behavioural cues: a validation study. Int J Nurs Stud. 2014;51(11):1434-40. PubMed PMID: 24656434.

² [Functionele definitie van doofblindheid - Deelkracht](#)